

سیر تکامل خلقت انسان

حضرت آیت الله سبحانی با ناصحیح خواندن رفتن به سراغ دیگر مکتب ها گفت: انسان باید با کسب صفات سبعة، بهشت را به صورت رایگان به دست بیاورد؛ انسان باید بداند که در ابتدا نطفه بوده و با دیگر حیوانات تفاوتی نداشته و خداوند متعال این عزت را به او داده است.

حضرت آیت الله سبحانی با ناصحیح خواندن رفتن به سراغ دیگر مکتب ها گفت: انسان باید با کسب صفات سبعة، بهشت را به صورت رایگان به دست بیاورد؛ انسان باید بداند که در ابتدا نطفه بوده و با دیگر حیوانات تفاوتی نداشته و خداوند متعال این عزت را به او داده است.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری رسا، حضرت آیت الله جعفر سبحانی، ظهر امروز در پنجمین روز از ماه مبارک رمضان در سلسله مباحث تفسیری سوره مؤمنون که در مجتمع آموزش عالی فقه جامعه المصطفی العالمیه در قم برگزار شد، خاطرنشان کرد: خداوند متعال در این سوره علائمی را برای مؤمنان ذکر کرده است که در آیه دوم این سوره، خشوع در نماز را اولین نشانه مؤمن بیان می فرماید و در آیه «وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ» رعایت کردن وقت نماز را به عنوان هفتمین نشانه مؤمنان بیان می فرماید؛ در اولین نشانه بر خشوع تأکید می کند و در دوم محافظ از وقت نماز است؛ فرق این دو بر این است که اولی خشوع بوده از جنس نماز مؤمنان است و در نماز به غیر خدا توجه ندارند، اما در دومی، رعایت وقت نماز را مورد تأکید قرار می دهد و هر دو در موضوع و محمول فرق دارد.

این مرجع تقلید با اشاره به آیه دهم سوره مؤمنون اظهار داشت: خداوند متعال در آیه «وَأُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ» می فرماید کسانی که دارای این هفت صفت هستند، وارث هستند و در آیه بعد می فرماید «الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ» و اینها بهشت را به ارث می برند؛ چرا خداوند در این آیه فرمود «یرثون»؛ مثلاً می توانست بفرماید «یجزون الفردوس» و بهشت را به عنوان جزا می برند؟ چیزی انسان بدون زحمت به صورت رایگان به دست انسان برسد، ارث گفته می شود و بهشتی می دهد که دائمی می دهد.

نشانه های مؤمنان در سوره مؤمنون

استاد درس خارج حوزه علمیه قم با بیان این که اگر کسی هفت صفت ذکر شده در سوره مؤمنون را داشته باشد، انسان کاملی است، تصریح کرد: خداوند در این سوره ویژگی های مؤمنان را بر می شمرد که در درجه اول باید جنس نمازشان همراه با خشوع باشد و از کارهای لغو اعراض کنند، رابطه شان با مردم برقرار باشد و مسائل جنسی را رعایت کرده و وفای به عهد و امانت کنند و نمازهایشان را در وقت می خوانند؛ چرا سراغ صوفی ها و راه های غیر صحیح برویم؟ اگر انسان این ویژگی ها را داشته باشد، خداوند متعال بهشت را به صورت ارث به او می دهد؛ این هفت صفت در لفظ آسان بوده، اما در عمل مشکل است.

وی قرآن را راه صحیح زندگی دانست و گفت: رفتن به سراغ دیگر مکتب ها، راه های صحیحی نیست؛ راه صحیح، قرآن است و باید این هفت صفت را در خود مهیا کنیم، در این صورت به تدریج پرده ها کنار می رود که سالک واقعی و انسان کامل چنین کسی است.

حضرت آیت الله سبحانی با اشاره به این که باید روح سوره ها را در خود احیا کنیم، یادآور شد: در ادامه خدا یک نعمت دیگری را مطرح می کند و در بیان شروع آفرینش انسان می فرماید «وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ» انسان را از چکیده گل آفریدیم؛ در این جا سؤالی پیش می آید که این آیات چه رابطه ای با آیات قبل دارد؛ هر سوره ای برای خود روحی دارد و باید آن را برای خود احیا کنیم؛ خداوند می خواهد نعمت دیگری را متذکر شود؛ باید انسان بداند که در ابتدای دنیا فاقد کلام بوده

است و با این آیه، فقر انسان را بیان می کند؛ از ابتدای زندگی انسان تا پایان عمر همه نعمت ها از جانب خدا است.

این مرجع تقلید خاطرنشان کرد: در این آیه می فرماید که حضرت آدم(ع) در ابتدا گل بوده و سپس چکیده ای از آن گرفتیم و انسان را خلق کردیم؛ باید آیه را دو قسمت کرد: قسمت اول مربوط به حضرت آدم(ع) است و بین آدم و ما فاصله ای است که در این آیات بیان نشده است؛ حضرت آدم در روز اول خلقت خاک بوده و سپس خداوند از گل چسبنده، سلاله گرفته و سپس شکل انسان خلق کرد و در ادامه بر انسان روح دمید که در این آیه فقط خلقت انسان بیان شده است و هدف، بیان خلقت ما است، نه حضرت آدم(ع).

سیر تکامل خلقت انسان

استاد درس خارج حوزه علمیه قم در ادامه بیان خلقت انسان اظهار داشت: ضمیر جعلنا در آیه «ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْقًا فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ» به انسان بر می گردد و کلمه انسان در آیه قبل، حضرت آدم ابوالبشر است و منظور از ضمیر آن، انسان است؛ انسان تنها فرزند پدر نیست، بلکه فرزند مادر هم است؛ این دو با هم فرزند را پرورش می دهند؛ منظور از «قرار» در این آیه، جایگاه نطفه است و مکین به این معنا است که نطفه صدمه پذیر نیست و خدا آن را پوشانده است.

حضرت آیت الله سبحانی در تفسیر آیه 14 سوره مؤنون گفت: در آیه بعدی می فرماید «ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً»؛ بین نطفه و علقه فاصله است؛ علقه را خون بسته می گویند و محققین آن را به شکل زالو می دانند؛ نطفه به رحم مادر می چسبد و خون مادر را می مکد تا به مرحله بعد که گوشت کوبیده باشد، می رسد؛ در ادامه آیه می فرماید «فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً»؛ علت این که در ابتدای آیه «ثم» و در بخش دوم «ف» بکار رفته، به این دلیل است که در اولی بین نطفه تا علق فاصله است، اما در دومی خون بسته تا تبدیل شدن به گوشت کوبیده خیلی فاصله نیست؛ علت این که وقتی گوشت می خرید که از گوشت خون می چکد به این دلیل است که گوشت از خون است.

وی تصریح کرد: خداوند متعال در ادامه این آیه می فرماید «فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا» که به درست شدن استخوان در کنار گوشت اشاره می کند؛ به خاطر این که در روئیدن استخوان با گوشت فاصله زیاد نیست، حرف «ف» به کار رفته شده است؛ نطفه، علقه، مضغه، استخوان و پوشش استخوان با گوشت انسان با سایر جانداران تفاوتی ندارد؛ نطفه در روز اول هم دارای حیات است؛ خداوند متعال در ادامه این آیه می فرماید «أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ»، اما روزی که آماده شود، روح حیوانی را پیدا می کند که فاصله اعلائی و کمالی او فراوان است و سپس که روح دمیده می شود، پروردگار عالم به خود نمره می دهد و می فرماید «فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ».

وی با تأکید بر کسب صفات هفتگانه مؤمنان اظهار داشت: انسان باید با کسب صفات سبعة، بهشت را به صورت رایگان به دست بیاورد؛ انسان باید بداند که در ابتدا نطفه بوده و با دیگر حیوانات تفاوتی نداشته و خداوند متعال این عزت را به او اهمیت داده است و خداوند متعال قادر، سمیع و حکیم است و انسان نیز می تواند چنین باشد و این از طرف خدا است.